

PROGRAMACIÓN

PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

1. INTRODUCCIÓN.
2. OBXECTIVOS.
3. CARACTERÍSTICAS DOS ALUMNOS/AS ATENDIDOS POLA PROFESORA ESPECIALISTA EN PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA.
4. PLAN DE ACTUACIÓN DA PROFESORAA DE APOIO.
 - 4.1. Con respecto ao Centro.
 - 4.2. Con respecto ao grupo.
 - 4.3. Entre o alumnado.
 - 4.4. Con respecto ás familias.
5. COMPETENCIAS.
6. CONTIDOS.
7. ORGANIZACIÓN.
 - 7.1. Medidas Inclusivas.
 - 7.2. Plan de Traballo.
 - 7.2. Espazos e recursos materiais.

7.3. Distribución de tempos.

8. CRITERIOS METODOLÓGICOS, PEDAGÓGICOS E DIDÁCTICOS.

9. AVALIACIÓN.

9.1 Avaliación de competencias.

9.2 Técnicas de avaliación.

9.3 Medidas para corrixir as causas internas que poidan influír nos malos resultados (mesmo revisión de aspectos da programación).

9.4 Planificación dos procedementos de recuperación.

1. INTRODUCCIÓN.

O deseño da programación anual da aula de Pedagogía Terapéutica (PT) ten como finalidade a planificación de medidas que faciliten unha resposta adaptada ás necesidades específicas de apoio educativo que presentan os alumnos escolarizados no centro, ben sexan permanentes ou transitorias.

O traballo realizado na aula de PT levarse a cabo segundo o establecido na lexislación educativa vixente co obxectivo de que todo o alumnado alcance o máximo desenvolvemento persoal, intelectual, social e emocional.

As medidas de resposta á diversidade levadas a cabo pola profesora especialista en Pedagogía Terapéutica (PT) estarán incluídas e formarán parte do Proxecto Educativo de Centro.

Unha vez identificadas e analizadas as necesidades educativas especiais e o contexto escolar e familiar dos alumnos, a resposta a cada un deles concretarase no plan de traballo, que será coordinado polo titor ou titora ou o profesorado de materia, previo informe e asesoramento do responsable de orientación e no que se establecerán as medidas curriculares e organizativas oportunas para que poidan alcanzar o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades persoais e, en todo caso, dos obxectivos e competencias básicas establecidos con carácter xeral para todo o alumnado da etapa. A profesora de PT participará no asesoramento e posta en marcha de determinadas actuacións, segundo os casos.

Durante o presente curso, a actuación da profesora de PT vai estar centrada sobre todo no alumnado con necesidades educativas significativas. A intervención educativa irá dirixida fundamentalmente a compensar as dificultades de aprendizaxe que presentan nas materias instrumentais, á adquisición de técnicas, habilidades, actitudes e destrezas básicas que axuden á mellora do traballo e ao mellor desenvolvemento da personalidade deste alumnado.

2. OBXECTIVOS.

O obxectivo principal do traballo levado a cabo por parte da profesora de PT será estimular o desenvolvemento integral do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo nos niveis afectivos, instrutivos e de socialización, proporcionándolles elementos compensadores que lles axuden a superar as dificultades que presenten nas distintas contornas e ámbitos da institución escolar, familiar e social.

Para iso, tomaranse como punto de partida os obxectivos, competencias e contidos de cada unha das materias de intervención onde participe o profesor de PT, adaptando devanditos obxectivos e contidos ás necesidades do alumnado atendido.

A concreción dos obxectivos, competencias, contidos e criterios de avaliación especificaranse, se é o caso, nas adaptacións curriculares de cada alumno.

3. CARACTERÍSTICAS DOS/AS ALUMNOS/AS ATENDIDOS POLA PROFESORA ESPECIALISTA EN PT.

A programación vai dirixida principalmente aos alumnos con necesidades educativas especiais (nee) de 1º, 2º e 3º de ESO, así como a outros posibles alumnos con necesidades específicas de apoio educativo (neae), de 1º, 2º e 3º de ESO, que puidesen detectarse nas sesións de avaliación e necesitasen de medidas de apoio educativo.

Nesta programación pódense destacar os seguintes aspectos do alumnado de maneira moi xeral:

- Presentan desfasamento curricular e ritmos de aprendizaxes moi distintas.
- Presentan dificultades na lectura, expresión e comprensión oral e escrita, ortografía, numeración, cálculo e resolución de problemas.
- En canto a capacidades cognitivas básicas presentan un nivel baixo ou moi baixo de razoamento e atención.
- Posúen poucos ou ningún hábito de estudo e traballo en casa.
- Nalgúns dos alumnos detéctase escasa motivación por aprender.
- Baixa autoestima e baixa tolerancia á frustración. Inseguridade. Alta fatigabilidade.
- Pouca autonomía na realización das súas tarefas académicas.
- Algúns alumnos presentan necesidades educativas especiais polo que requiren adaptacións significativas.
- Dúas alumnas proceden de Ucraína, con descoñecemento das linguas vehiculares da Comunidade Autónoma.

4. PLAN DE ACTUACIÓN DA PROFESORA DE APOIO.

4.1 Con respecto ao Centro.

- Detectar, o máis rapidamente posible, ao alumnado con posibles dificultades e/ou desfase na aprendizaxe.
- Priorizar a intervención nas contornas menos restritivas posibles. Atender de forma personalizada e específica sempre favorecendo na medida do posible a inclusión nos grupos ordinarios.
- Colaborar cos titores, así como cos diferentes Departamentos para a realización dos actividades de traballo.
- Elaborar instrumentos para a avaliación e a intervención co alumnado de necesidades educativas especiais, así como a realización e seguimento de actividades de traballo.
- Asesorar e/ou proporcionar aos profesores e os titores con respecto ao material, agrupamentos, actuacións preventivas co grupo-clase e atención aos alumnos con necesidades educativas especiais.
- Establecer, en colaboración co profesorado, a metodoloxía e a avaliación a seguir co alumnado.
- Establecer unha boa coordinación cos orientadores do centro para cubrir as necesidades do centro en xeral, e deste alumnado en particular.
- Dinamizar a integración deste alumnado no centro e nas diversas actividades que nel se propoñan.

4.2 Con respecto ao grupo.

- Atención directa a través das actividades docentes individualizadas ou en pequeno grupo.
- Desenvolver a adquisición de técnicas instrumentais básicas: linguaxe oral, lectura, escritura, cálculo e razoamento.
- Fomentar o desenvolvemento das competencias previas e básicas para a aprendizaxe en todas as áreas.

- Traballar aqueles prerequisites básicos para a aprendizaxe, así como as súas habilidades sociais e hábitos de estudo e traballo.
- Desenvolver aprendizaxes básicas funcionais que lles permitan vivir nunha situación o máis normalizada e autónoma posible.
- Fomentar a inclusión social e escolar.
- Favorecer o desenvolvemento socio-afectivo dos alumnos e incrementar progresivamente o nivel de autonomía do alumnado.
- Realizar un seguimento para valorar a evolución das aprendizaxes e a relación cos compañeiros do seu grupo.
- Facilitar a aprendizaxe do idioma castelán e galego.

4.3 Entre o alumnado.

- Respetar a diversidade.
- Tomar conciencia das necesidades dos/as compañeiros/as.
- Promover a responsabilidade persoal e grupal.
- Participar nas actividades que planifica o centro a nivel de gran grupo.
- Fomentar o traballo en equipo.

4.4 Con respecto ás familias.

Manteranse reunións cos pais, nais ou titores legais, cando o soliciten. Nas devanditas reunións realizarase un intercambio de información. Entre a información que se achegará incluírase:

- Información sobre horarios.
- Características da intervención realizada.
- Informar do traballo levado a cabo.
- Información sobre materiais que se utilizarán.
- Seguimento e avaliación.
- Pautas a seguir no ámbito familiar.

5. COMPETENCIAS.

O traballo con este alumnado abarca as seguintes competencias:

Competencia en comunicación lingüística:

- Mellorar as estratexias, habilidades e normas para a interacción e comunicación.
- Compresión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.
- Axudar aos alumnos a practicar estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe.
- Mellorar as aprendizaxes de lecto-escritura.
- Mellorar a comprensión lectora. Potenciar a competencia lectora e o desenvolvemento do hábito lector.
- Axudar aos alumnos a descubrir e tomar conciencia do valor e do pracer pola lectura.

Competencia plurilingüe:

- Utilizar a lingua eficazmente para redactar textos propios.
- Comprender textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumno.
- Mellorar a ortografía.
- Ampliar o vocabulario básico.
- Favorecer a adquisición do idioma castelán e galego no caso do alumnado con descoñecemento das linguas vehiculares da CA.

Competencia matemática e en ciencia, tecnoloxía e enxeñeira:

- Reforzar as operacións básicas.
- Realizar problemas aplicando diferentes estratexias de resolución.
- Interpretar e comprender información que conteña linguaxe matemática.
- Desenvolver habilidades para utilizar os coñecementos e metodoloxía científicos para explicar a realidade que nos rodea.
- Desenvolverse adecuadamente, con autonomía e iniciativa persoal en ámbitos da vida e do coñecemento (saúde, actividade produtiva, consumo, ciencia, procesos tecnolóxicos, etc.).

Competencia dixital:

- Reforzar o uso das Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) como instrumento de aprendizaxe en tarefas sinxelas.
- Uso da AV do Centro.

Competencia persoal, social e de aprender a aprender:

- Desenvolver a capacidade para iniciar a aprendizaxe e persistir nel, organizar as súas tarefas e tempo, e traballar de maneira individual ou colaborativa para conseguir un obxectivo.

Competencia en conciencia e expresión culturais:

- Coñecer, comprender, apreciar e valorar diferentes manifestacións culturais e artísticas, utilízalas como fonte de enriquecemento e goce e consideralas como parte do patrimonio.

Competencia cidadán:

- Comprender a realidade social en que se vive, cooperar, convivir e exercer a cidadanía democrática nunha sociedade plural, así como comprometerse a contribuír á súa mellora. Nela están integrados coñecementos diversos e habilidades complexas que permiten participar, tomar decisións, elixir como comportarse en determinadas situacións e responsabilizarse das eleccións e decisións adoptadas.

Competencia emprendedora:

- Adquirir a conciencia e aplicación dun conxunto de valores e actitudes persoais interrelacionadas, como a responsabilidade, a perseveranza, o coñecemento de si mesmo e a autoestima, a creatividade, a autocrítica, o control emocional, a capacidade de elixir, de calcular riscos e de afrontar os problemas, así como a capacidade de demorar a necesidade de satisfacción inmediata, de aprender dos erros e de asumir riscos.

De igual modo, incluírase a consideración das emocións como un elemento esencial nos procesos de aprendizaxe do alumnado. Unha lectura psicopedagóxica lévanos a considerar a importancia de reforzar a dimensión emocional, xunto coa cognitiva, no proceso de aprendizaxe dos alumnos, debido a que as emocións teñen unha forte influencia na motivación e axudan a xerar un clima idóneo para a aprendizaxe no contexto aula e no centro.

A educación emocional ten un obxectivo esencial: desenvolver as competencias emocionais e sociais no alumnado, en concreto, orientar ao alumno para que adquira coñecementos fundamentados sobre as emocións, e que, conforme ao seu desenvolvemento evolutivo, sexa capaz de valorar as propias emocións e as dos demais, e adquira certo grao de competencia na súa regulación. A competencia emocional queda asociada á madurez psicolóxica e social do alumno, sobresaíndo a súa capacidade para dar respostas adecuadas aos problemas cotiáns.

6. CONTIDOS.

Os contidos que nos servirán como instrumentos para alcanzar os obxectivos de este plan de actuación serán, de maneira xeral:

- Solución de conflitos. Habilidades Sociais.
- Contidos didácticos xerais adaptados das materias de LINGUA E LITERATURA CASTELÁ, GALEGA e MATEMÁTICAS, principalmente.
- Contidos específicos de programas concretos de Autonomía... e programas de reforzo das habilidades instrumentais básicas.
- Coordinación co equipo educativo, familia e outros equipos externos.
- Adquisición das Competencias Básicas.

7. ORGANIZACIÓN.

7.1. Funcións a desenvolver.

De acordo á ORDE do 8 de setembro de 2021, pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia desenvolverei as seguintes funcións:

- Participar como membro activo na Comisión de Coordinación Pedagóxica.
- Colaborar na detección, valoración e seguimento do alumnado con necesidades especiais de apoio educativo e na decisións sobre a promoción.
- Colaborar na elaboración das adaptacións curriculares.
- Intervir directamente co alumnado de necesidades educativas especiais, avaliando o proceso de aprendizaxe xunto co titor ou titora e os demais profesores.
- Informar e orientar aos pais, nais ou titores legais a fin de ensino-aprendizaxe.
- Coordinarse con todos os profesionais que interveñen na educación do alumnado con necesidades educativas especiais.
- Revisar a documentación existente (informes psicopedagóxicos, médicos, titorías) nos expedientes académicos.
- Establecer as necesidades educativas de cada un dos nenos/as así como os niveis de autonomía no traballo que posúen.
- Definir en colaboración cos Orientadores e titores o traballo a realizar con cada alumno/a.
- Seleccionar, preparar e confeccionar materiais didácticos individuais e colectivos.

MEDIDAS A NIVEL DE CENTRO:

- Desenvolvemento dos diferentes plans, programas e medidas no proxecto educativo para desenvolver os diferentes ámbitos da orientación educativa ou proxectos que desenvolva o centro.
- Desenvolvemento de protocolos e programas preventivos de estimulación e intervención en educación secundaria obrigatoria.
- Distribución do alumnado en base ao principio de heteroxeneidade.
- Estratexias organizativas que o centro pon en marcha para favorecer os procesos de aprendizaxe dun grupo de alumnos/as: desdobres, agrupamentos

flexibles, dous profesores por aula, etc.

- As adaptacións e modificacións levadas a cabo nos centros educativos para garantir o acceso ao currículo.
- Dinamización dos tempos e espazos e as actividades complementarias e extracurriculares para favorecer a participación e a inclusión social.
- Programas de acollida para o alumnado que se incorpora ao centro educativo atendendo ás circunstancias polas que se incorpora.

MEDIDAS A NIVEL DE AULA.

- Organización e uso accesible dos tempos (organización temporal da aula).
- Técnicas e estratexias didácticas e metodolóxicas empregadas polo profesorado.
- Disponibilidade de materiais (da aula) adaptados.
- Disponibilidade de medios e soportes de comunicación.
- Adaptacións e modificacións dos contidos (a nivel de aula).
- Adaptacións nas actividades para interaccionar co contido.

MEDIDAS INDIVIDUALIZADAS.

- Adaptacións e axustes na organización temporal.
- Adaptacións e axustes na presentación e desenvolvemento de actividades.
- Adaptacións e axustes na presentación dos contidos.
- Procedementos/técnicas e instrumentos de avaliación.

7.2. Espazos e Recursos Materiais.

A AULA DE APOIO.

O Centro conta con unha aula de apoio. Priorizarase sempre que sexa posible a intervención dentro da aula de referencia como medida que respecta aos principios de normalización e inclusión, ás circunstancias persoais de cada alumna e alumno, aos recursos existentes, aos informes e ditames dos servizos de orientación e á flexibilidade e reversibilidade, na procura dun ensino de calidade e do desenvolvemento persoal e social do alumnado. Tamén se contempla o uso da aula de apoio, sempre que as circunstancias de traballo así o determinen.

RECURSOS MATERIAIS.

Os recursos materiais cos que contaremos para atender ao alumnado de necesidades específicas de apoio educativo son:

- Material curricular adaptado. En casos de elaboración propia.
- Material específico de atención, memoria, razoamento, habilidades sociais...

- Libros de consulta e libros de texto do curso de referencia ou de cursos anteriores.
- Material manipulativo.
- Materiais cotiáns da vida diaria.
- Ordenador e programas educativos.
- Encerado de aula.

7.3. Distribución de tempos. Horario da profesora de PT.

A agrupación dos alumnos será flexible, procurando unha intervención que tenda á normalización, equidade e inclusión no seu grupo de referencia.

O horario da profesora de PT será o seguinte:

	LUNS	MARTES	MÉRCORES	XOVES	VENRES
8:30-9:20	GARDA	GARDA			
9:20-10:10	2ºESO-C	2ºESO-B		2ºESO-C	
10:10-11:00	3ºESO-C	1ºESO-A		3ºESO-C 1ºESO-B	
11:00-11:30					
11:30-12:20	1ºESO-A	1ºESO-D	2ºESO-A	3ºESO-E	1ºESO-D
12:20-13:10	1ºESO-E	1ºESO-E	3ºESO-E	2ºESO-D	TITORÍA
13:10-14:00	GARDA	2ºESO-E	1ºESO-E	2ºESO-B	1ºESO-C

8. CRITERIOS METODOLÓGICOS, PEDAGÓXICOS E DIDÁCTICOS.

A metodoloxía constitúe o conxunto de normas e decisións que organizan de forma global a acción didáctica. Os axustes metodolóxicos responderán a uns principios e consideracións sobre de aprendizaxe que son comúns a todos os alumnos: individualización, motivación, actividade, participación e socialización.

Un dos principios básicos á hora de traballar co alumnado con nee será a coordinación, tanto cos equipos docentes que traballan con estes alumnos como coas familias.

A metodoloxía empregada na aula de apoio levará a cabo a través das seguintes etapas nesta orde: COMPRENDER, ENUNCIAR, MEMORIZAR e APLICAR, (utilizando o que se coñece como Método CEMA, método para ensinar a aprender e aprender a saber, desenrolando as catro etapas dun concepto: Comprensión (Elaborar), Enunciar (Vocabulario), Memorización (Concretar-Asentar) e Aplicar (Transferir).). En primeiro

lugar, actuaremos para que o alumnado entenda e comprenda aquilo que se traballe por medio de xogos, actividades, materiais, recursos... con preguntas, exemplos e contraexemplos, partindo sempre do pensamento e da linguaxe do alumno. Unha vez comprendido, enunciaremos co vocabulario correcto como se chama, escíbese, represéntase ou simbolízase aquilo ao que o alumno deu sentido e significado. Posteriormente, traballaremos para que o alumno memorice e lembre a longo prazo o comprende e o que se enunciou. Finalmente, prepararemos a aplicación, daquilo que se memorizou, a calquera situación, desenvolvendo competencias, habilidades sociais, a xeneralización, transferencia e interconexión do coñecemento.

Tres serán os principios que guiarán a nosa intervención educativa en canto á metodoloxía refírese: flexibilidade, metodoloxía activa e globalización.

Algunhas pautas de intervención metodolóxicas que poden contribuír a mellorar a resposta educativa son, entre outras:

- Adaptar a nosa forma de traballar ás características persoais do alumnado e ao seu estilo de aprendizaxe.
- Procurar que as aprendizaxes sexan significativos e funcionais.
- Proporcionar reforzos materiais e sociais.
- Presentar actividades curtas e variadas.
- Aprendizaxe sen erro e no seu caso aprender deles.
- Actitude dialógante e participativa.
- Espertar no alumnado a curiosidade intelectual.
- Adquirir unha progresiva e cada vez maior, autonomía de xuízo.
- Reforzar as habilidades e destrezas básicas.
- Priorizar obxectivos ou áreas curriculares fronte a outros nos que teñan maior dificultade.
- Presentar a información de forma que se combinen diferentes modalidades sensoriais.
- Redundar na presentación dos contidos traballando os mesmos obxectivos e contidos con diferentes actividades.
- Partir do concreto para chegar todo o máis abstracto.

- Ter presente que os contidos non están constituídos só por conceptos, senón tamén por procedementos, actitudes, valores e normas, así como as competencias básicas.
- A aprendizaxe por medio do uso das novas tecnoloxías.

En canto ás ESTRATEXIAS DE MOTIVACIÓN para levar a cabo as actividades, deberíamos ter en conta os seguintes:

- Expor aquelas actividades que son adecuadas ao seu nivel de competencia curricular, enfrontándolle a tarefas dentro da súa zona de desenvolvemento próximo e ofrecéndolles as axudas para que avance no proceso de aprendizaxe.
- Graduar en complexidade as actividades e tarefas para evitar o fracaso ou a fatiga e, en consecuencia, unha falta de motivación.
- Garantir a realización satisfactoria da tarefa, prestándolles axudas didácticas: físicas, verbais e visuais, para que resolva calquera actividade ou situación co máximo éxito e calidade na súa produción.
- Valorar positivamente o seu esforzo e as súas realizacións, animándoos a emendar os seus erros e que aprendan deles, utilizando reforzadores que lles motiven (eloxios persoais, recoñecemento social, premios...).
- Recorrer a situacións naturais, significativas e motivadoras, favorecendo as aprendizaxes útiles, prácticos, gratificantes, activos e exitosos.

Algúns aspectos básicos da intervención con este alumnado serán:

MOTIVACIÓN:

Reforzando o hábito de traballo e a seguridade do alumno na realización de tarefas.

Deste xeito expóranse:

- Actividades adecuadas ao nivel de competencias do alumno.
- Actividades en graos progresivos de dificultade.
- Instrucións claras evitando ambigüidade.
- As axudas adecuadas para a realización das actividades.
- Reforzo dos progresos realizados.
- Novas tecnoloxías tales como o ordenador e o software educativo.
- Favorecer a autoestima positiva coa formulación de actividades próximas aos

intereses dos alumnos.

MEDIACIÓN DA APRENDIZAXE:

Co obxectivo de facelas o máis accesibles posible, as actividades serán adaptadas fomentando:

- Activación de coñecementos previos.
- Estruturación de coñecementos.
- Modificación da presentación das tarefas de maneira que se facilite a abstracción das mesmas.
- Redución da complexidade.
- Os recursos didácticos que han de ser o máis variados e atractivos posibles para captar o interese e procurar a significatividade das aprendizaxes. Na súa selección teremos en conta aspectos como a súa relación cos obxectivos, as capacidades, a súa accesibilidade, funcionalidade e carácter lúdico.

9. AVALIACIÓN.

9.1. Avaliación de competencias.

A avaliación permitirá coñecer o grao no que o alumno vai adquirindo as aprendizaxes programadas e con iso as competencias básicas; ao mesmo tempo, debe facilitar ao alumnado o coñecemento do seu progreso persoal nas novas aprendizaxes, a identificación dos contidos nos que ten dificultade e a forma de asimilalos.

- A avaliación é unha parte integral da aprendizaxe.
- Debe retroalimentar ao alumno.
- A avaliación debe realizarse en múltiples tempos, formas e contextos.
- A autoavaliación é unha capacidade que é necesario desenvolver permanentemente, é unha medida necesaria no proceso de avaliación.

A planificación da avaliación desenvólvese a través de:

- **Avaliación inicial.** É un momento esencial e constitúe o punto de arranque para orientar todo tipo de decisións. Para elaborala, tivéronse en conta as orientacións extraídas dos informes dos alumnos.
- **Avaliación continua.** Ten por obxecto comprobar os progresos, dificultades, regresións..., que concorren no proceso de ensino/aprendizaxe. Os criterios de avaliación serán extraídos da súa ACI tendo en conta os obxectivos perseguidos para o alumnado.
- **Avaliación final.** Ao finalizar o curso valorarase o grao de consecución dos obxectivos contemplados na programación e cumprimentarase ANEXO V da ORDE do 8 de setembro de 2021.

9.2. Técnicas de avaliación

Son o conxunto de ferramentas e prácticas deseñadas para que os profesores podamos obter información precisa sobre a calidade da aprendizaxe dos nosos alumnos. Tamén as usaremos para establecer un diálogo cos alumnos referente ao proceso de aprendizaxe e como melloralo.

Falar de avaliación de competencias supón contemplar a avaliación da capacidade como unha técnica de execución que require que o alumno elabore unha resposta que demostre o seu coñecemento, capacidades e habilidades. Coas técnicas de execución preténdese avaliar o que os estudantes “poden facer”, e que utilicen o que

saben para poder facer.

As técnicas de avaliación deben avaliar os coñecementos, destrezas, capacidades, habilidades, actitudes e valores.

Debemos seleccionar as técnicas máis pertinentes; poden ser, por exemplo, as probas escritas, a observación ou a resolución de problemas ou unha combinación de técnicas, dependendo da habilidade que se desexa.

A continuación, descríbense unha selección de técnicas que se poderán utilizar dependendo do contexto temporal, e sobre todo das características de cada alumno:

▪ **REXISTRO DE AUTOEVALUACIÓN DA PROFESORA:**

Rexistro escrito no que se fai unha descrición da aula en acción reflectindo o mundo das relacións e interaccións que se suceden.

▪ **VALORACIÓN DE ACTITUDES:**

Instrumento que aprecia e mide a disposición (a favor ou en contra) do alumno cara a un obxecto, grupo ou situación.

▪ **PROBAS ESCRITAS COA POSIBILIDADE DE CONSULTAR O LIBRO**

(no caso dalgúns alumnos):

Proba encamiñada a resolver aspectos ou casos coa posibilidade de consultar o libro ou os apuntamentos. Trátase de avaliar a capacidade de obter información, analizala e resolver problemas prácticos.

▪ **OBSERVACIÓN:**

Ten un sentido de avaliación informal.

▪ **TAREFAS, EXERCICIOS E ACTIVIDADES:**

É unha forma de reforzar e valorar as aprendizaxes dos alumnos. Require formulación e instrucións moi claras para que a ambigüidade non constitúa motivo de desconcerto e desesperanza de parte do alumnado.

▪ **TÉCNICA DE PREGUNTAS:**

Realízase sobre un contido concreto xa traballado e pretende propiciar o desenvolvemento da memoria (visual e auditiva); propicia tamén o desenvolvemento do pensamento abstracto, estimula a participación e retroalimentación de coñecementos.

9.3. Medidas para corrixir as causas internas que poidan influír nos malos resultados (mesmo revisión de aspectos da programación):

- Revisar e axustar, nos casos necesarios, os contidos e os criterios de avaliación.
- Revisar as probas de control reducindo preguntas e adaptando, en cada caso, os criterios de cualificación.
- Valorar sempre a evolución e o esforzo persoal dos alumnos.

9.4. Planificación dos procedementos de recuperación

- Observación continua da actitude e pautas de comportamento do alumno tendo sempre en conta posibilidades e as capacidades de cada un deles.
- Profundizar en actividades que constitúen o eixo a partir do cal se desenvolven os contidos, o que da idea do enfoque eminentemente práctico e activo.
- Planificación de novas actividades; manter presente que son de vital importancia as de carácter procedemental (que se realizan na maioría dos casos con axuda).
- A recuperación debe expor exercicios adaptados na súa formulación, vocabulario e complexidade en relación ás posibilidades cognitivas do alumnado.

Ourense, a 17 de outubro de 2023

Emilia Gil Mosquera

Especialista en Pedagogía Terapéutica